

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

01.8
225

GAVDÁVBOODAS

XIX. évf.

CORE LIST

DC BRANCH

A TARTALOMBÓL

BALOGH ANDRÁS:

Nemzetközi munkamegosztás a
KGST-országok mezőgazdasá-
gában

BLANOVSKIJ, A. N.:

Az agrár-ipari integráció fő irá-
nyai Moldáviában

**MARILLAI VILMOS—
SÁROSSY LÁSZLÓ:**

Az eszközáramlás néhány kér-
dése a vállalkezési kötelékekben

GÖRÖG LAJOS:

A gazdasági fejlődés jellemzői a
sárvári tsz-szövetséghez tartozó
termelőszövetkezetekben

75
—
4

GAZDÁLKODÁS

TARTALOM

<i>Balogh András</i> : Nemzetközi munkamegosztás a KGST-országok mezőgazdaságában	1
<i>Blanovszkij, A. N.</i> : Az agrár-ipari integráció fő irányai Moldáviában	11
<i>Marillai Vilmos—Sárossy László</i> : Az eszközáramlás néhány kérdése a vállalkozási kötelékekben	23
<i>Hasznos Ilona</i> : A termelőszövetkezeti kukoricatermelés eredményei és hatása a sertéstartás jövedelmezőségére	39

A GAZDÁLKODÁS GYAKORLATÁBÓL

<i>Görög Lajos</i> : A gazdasági fejlődés jellemzői a sárvári tsz-szövetséghez tartozó termelőszövetkezetekben	47
--	----

SZAKIRODALOM

Termelőszövetkezet-történeti tanulmányok, I—II. (<i>Papp Zs.</i>)	61
---	----

E SZÁM SZERZŐI:

Balogh András dr., tudományos főmunkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Budapest) — Blanovszkij, A. N., igazgató, Moldavai Agrárgazdasági és Mezőgazdasági Termelésszervezési Tudományos Kutató Intézet (Kisinyov) — Görög Lajos, közgazdász, Termelőszövetkezetek Területi Szövetsége (Sárvár) — Hasznos Ilona dr., osztályvezető-helyettes, MÉM Statisztikai és Gazdaságelemző Központ (Bp.) — Marillai Vilmos dr., tudományos tanácsadó; Papp Zsolt dr., tudományos munkatárs; Sárossy László, tudományos ügyintéző, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.).

1974
nemzetköz
tagország
daság szo
Ez a
mezőgazd
és tovább

A K
negyedsz
megalap
delmi eg
A m
szakot t
delemre
közi mu
közvetle
Lét
az azóta
A l
kasza az
a népg
190
nista és
osztás
hogy a
1 A

A NEMZETKÖZI MUNKAMEGOSZTÁS FEJLŐDÉSE A KGST-ORSZÁGOK MEZŐGAZDASÁGÁBAN

BALOGH ANDRÁS dr.

1974-ben ünnepelte negyedszázados jubileumát a KGST, a szocialista nemzetközi munkamegosztás szervezete, melynek kimagasló szerepe van a tagországok társadalmi-gazdasági fejlődése szempontjából. Így a mezőgazdaság szocialista fejlődésének is fontos tényezője az egyes országokban.

Ez a rövid áttekintés a szocialista nemzetközi munkamegosztásnak a mezőgazdaságban eddig kialakult területeit és formáit, elért eredményeit és további feladatait foglalja össze.¹

A KGST-BEN SZERVEZETT MUNKAMEGOSZTÁS FEJLŐDÉSE ÉS A MEZŐGAZDASÁGI ÁLLANDÓ BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGE

A KGST-ben szervezett szocialista nemzetközi munkamegosztás elmúlt negyedszázada négy fejlődési szakaszra bontható. Az *első szakasz* a KGST megalapításától (1949) 1955-ig tartott. E szakaszra döntően a külkereskedelmi együttműködés volt a jellemző.

A munkamegosztás *második szakaszának* az 1955–1957 közötti időszakot tekintik. Nyilvánvalóvá vált erre az időszakra, hogy a külkereskedelemre korlátozódó együttműködés hosszú távon nem elégséges a nemzetközi munkamegosztás fejlesztéséhez. Megindult a második szakaszban a közvetlen termelési kapcsolatok kialakítása a KGST-országok között.

Létrehozták 1956-ban a Mezőgazdasági Állandó Bizottságot is, amely az azóta eltelt közel két évtized alatt több, mint 40-szer ülésezett.

A KGST-országok közötti munkamegosztás *harmadik fő fejlődési szakasza* az 1958–1969. időszakra tehető. Ebben a szakaszban előtérbe került a népgazdasági tervek összehangolása.

1962 júniusában hagyták jóvá Moszkvában a KGST-országok kommunista és munkáspártjainak képviselői *A szocialista nemzetközi munkamegosztás alapelvei* című dokumentumot, amely elsősorban azt hangsúlyozza, hogy a népgazdasági tervek összehangolása a szocialista nemzetközi mun-

¹ A cikk nem foglalkozik Kuba mezőgazdaságával.

kamegosztás sikeres fejlesztésének és elmélyítésének fő eszköze. E dokumentum foglalkozik továbbá az ésszerű munkamegosztás fő ágazati irányjaival.

Új, nagy fontosságú szakasz kezdődött 1969-ben a szocialista nemzetközi munkamegosztásban. A KGST XXIII. ülészaka határozatot hozott a szocialista gazdasági integráció komplex programjának kidolgozásáról. Ezt a programot 1971-ben a KGST XXV. ülészakán hagyták jóvá és 15–20 évre szól.

Jelenleg — a gazdasági élet minden fontos területén — a Komplex Program megvalósításán dolgoznak a KGST-országokban.

A Komplex Program alapelvei szerint a szocialista gazdasági integráció „... a szocialista nemzetközi munkamegosztásnak, a gazdaságok közeli összekapcsolásának és a nemzeti gazdaságok korszerű, nagy hatékonyságú szerkezetű kialakításának, gazdasági fejlettségi színvonaluk fokozatos közelítésének, a gazdasági élet, a tudomány és a technika legfontosabb ágazataiban mélyreható és tartós kapcsolatok kialakításának, ezen országok nemzetközi piacainak bővítésének és megszilárdításának, az áru- és pénzkapcsolatok tökéletesítésének *folyamata* (kiemelés tőlem — B. A.), amelyet a KGST-tag-államok kommunista és munkáspártjai és kormányai tudatosan és tervszerűen szabályoznak.

Ez a folyamat kedvező feltételeket teremt az országok erőforrásainak hatékonyabb kihasználásához és a tudományos-technikai forradalom széles körű kibontakoztatásához, amely a kapitalizmus és a szocializmus közötti történelmi verseny egyik fő területévé vált és a szocialista társadalom fejlődésének fontos feltétele.”

A Mezőgazdasági Állandó Bizottság kezdettől fogva fontos munkát végzett a mezőgazdasági ágazatok fejlesztési terveinek koordinálásában, elősegítette a sokoldalú gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés fejlődését, a szocialista nemzetközi munkamegosztás elmélyítését.

A KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottsága szervezésében folytatott közel két évtizedes nemzetközi mezőgazdasági együttműködés igen eredményesnek tekinthető.

A KGST-ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE A FAJTAVIZSGÁLATOKBAN, A NÖVÉNYNEMESÍTÉSBEN, A VETŐMAGTERMESZTÉSBEN ÉS A NÖVÉNYVÉDELEMBEN

A KGST-országok közötti növénytermesztési munkamegosztásnak számos területe és formája van.

A Mezőgazdasági Állandó Bizottság határozata alapján a különböző növények nemzetközi fajtavizsgálata 1959-ben kezdődött. Ezeknek a fajtakísérleteknek az az elsődleges célja, hogy nagy hozamú fajtákat válasszanak ki és meghatározzák terjesztésük körzeteit. 1961–1972 között a nemzetközi fajtavizsgálatok a búza, a kukorica, az árpa, a rozs, a burgonya, a borsó, a cukorrépa, a napraforgó, a lucerna és a különböző zöltségek több, mint 800 fajtájára terjedtek ki.

1973 közöttük új fajta (A K

mint 160 tározták majd nem közli fajta legjobb k mint 20%

A K tagok nö zottság a nemesíté Ennek a vonatkoz

Nyi sített fa informác szágok c vonatko

A K működés kölcsönö delmet a

197 magot s tonna g tosított

197 szaporít ról. Ez mény sz a többi A n

rendsza lepke c dohány vezető n

Az nagyüz termész a legfo módsz A

1973-ban 65 új, a KGST-országokban nemesített fajtát vizsgáltak meg, közöttük, 23 új gabonafajtát. 1974-re a nemzetközi fajtakísérletekbe vont 58 új fajta (beleértve 22 gabonafajtát) termelésbe való bevezetését tervezték.

A KGST-országok nemzetközi fajtavizsgálati eredményeként több, mint 160 — a KGST-országokban nemesített — fajtának a termelését határozták el a különböző körzetekben és ezek a fajták, valamint hibridek majdnem 10 millió hektár mezőgazdasági területet foglalnak el. A nemzetközi fajtavizsgálatok azt is megmutatták, hogy a KGST-országoktól kapott legjobb külföldi fajták lehetővé teszik bizonyos növények termelésének több mint 20%-os növelését KGST szinten.

A KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottsága nagy figyelmet szentel a tagok növény-nemesítési és vetőmagtermesztési együttműködésének. A bizottság ajánlásai alapján a KGST-országok szakértői elkészítették a növény-nemesítés és a vetőmagtermesztés új módszereinek kutatási programját. Ennek a programnak megfelelően egy koordinációs központ felállítására vonatkozó egyezményt írtak alá a KGST-országok 1971-ben.

Nyilvánvalóvá vált, hogy a nemesítési alapanyagok és a legjobb nemesített fajták gyors cseréje a sikeres nemesítő munka feltétele. Ezért egy információs központot állítottak fel, amely adatokat biztosít a KGST-országok együttműködő intézetei által nemesített összes fajtaváltozatokra vonatkozóan.

A KGST-országok vetőmagszükségletének kielégítésére irányuló együttműködés tovább fejlődik és mélyül. A vetőmagvak és a szaporítóanyagok kölcsönös szállítása kielégíti a KGST-országok szükségleteit. Ezt a kereskedelmet a Mezőgazdasági Állandó Bizottság koordinálja.

1972-ben például a Szovjetunió több mint 55 ezer tonna gabonavetőmagot szállított a többi KGST-országnak, amelyek több mint 150 ezer tonna gabona vetőmagot és több, mint 4 ezer tonna zöldségvetőmagot biztosítottak a Szovjetunió számára.

1973-ban a KGST-országok egyezményt írtak alá a vetőmagvak és szaporítóanyagok termelésében történő sokoldalú nemzetközi specializációról. Ez az egyezmény 1980-ig 28 fontos fajtára fog kiterjedni. Az egyezmény szerint a nemesítő országok úgynevezett elit vetőmagvakat szállítanak a többi KGST-országnak és a további szaporítást ezek az országok végzik.

A növényvédelmi együttműködés 1961-ben kezdődött. Hatékony közös rendszabályokat dolgoztak ki a burgonyabogár és az amerikai fehér szövőlepke elterjedésének megakadályozására. Hasonló erőfeszítéseket tettek a dohány-peronoszpórával kapcsolatban az előrejelzés módszereinek és szervezeti rendszerének, valamint a tapasztalatok cseréjének a tökéletesítésében.

Az intenzív technológiai rendszerekkel, a koncentrált termeléssel és a nagyüzemi betakarítással kapcsolatosan a vírusos betegségek terjedése és természetesen a velük szembeni védekezés az előtérbe került. Kidolgozták a legfontosabb növények vírusos megbetegedéseinek hatékony vizsgálati módszereit.

A Növényvédelmi Állandó Munkacsoport egyik kimagasló eredménye

az egységes karanténvizsgálati módszerek és szabályok kidolgozása. A munkacsoport további fontos erőfeszítéseként kiemelhetjük még a szállítóeszközök, a raktárak és a tárolt termékek új fertőtlenítési módszereinek a kidolgozását és egységesítését.

A munkacsoport kidolgozta a légi növényvédelemben használt növényvédő szerek fizikai és vegyi tulajdonságaival szemben támasztott követelményeket.

A KGST-együttműködés keretében összehasonlító nemzetközi vizsgálatokat folytatnak a mezőgazdaságban használt növényvédő szerekkel és vegyi anyagokkal és az ilyen vizsgálatokra egységes módszert dolgoztak ki. Ugyanakkor a KGST-országokban modern hálózatok és rendszerek működnek a visszamaradó vegyi anyagok vizsgálata céljából.

A KGST-ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSBEN ÉS AZ ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYBEN

A Mezőgazdasági Állandó Bizottság mindig megkülönböztetett figyelmet fordított a KGST-országok állattenyésztési együttműködésére. A szocialista nemzetközi munkamegosztás eredményeként a hús- és tejtermelésben gépesített nagyüzemi termelőegységeket hoztak létre. Nagy előrehaladás történt a takarmánybázis megszilárdításában. A tenyésztőmunka fokozatosan javul. A tudomány és a modern gyakorlat állattenyésztési vívmányai is terjednek. Így az állattenyésztés egyre inkább a mezőgazdaság intenzív ágazatává válik, amelyre az ipari bázisra épülő specializált modern termelés a jellemző.

A KGST-országok együttműködése a mezőgazdaságban többek között magában foglalja az állattenyésztés és az állattartási technológiák fejlesztését. Ezek a technológiák egyre inkább ipari jellegűek. A KGST-országok tenyészállatokat szállítanak egymásnak. A legjobb apaállatok spermájának kölcsönös cseréje valósul meg.

Az adott feltételek figyelembevételével a KGST-ben olyan határozatot hoztak, hogy az ipari jellegű állattenyésztés fejlesztésében kooperációt és munkamegosztást valósítanak meg. Ebben a vonatkozásban a tejtermelés illetően a Német Demokratikus Köztársaság a koordinátor ország. További koordinátor országok: Szovjetunió (marhahústermelés); Magyarország (sertéshústermelés); Bulgária (broiler baromfitermelés); Csehszlovákia (tojástermelés).

A Mezőgazdasági Állandó Bizottságon belül szakértői tanácsokat állítottak fel az ipari jellegű komplex állattenyésztő telepeken történő állattartás és takarmányozás technológiai elveinek koordinálása céljából. E telepek műszaki terveit már jóváhagyták.

A komplex telepek számára a tervdokumentációkat és az építőelemeket kétoldalúan biztosítják, míg a belső felszereléseket kölcsönösen szállítják egy sokoldalú egyezmény alapján.

1971-ben egyezményt írtak alá egy nemzetközi ellenőrző és kísérleti

állomás
Az állam

A M
nyitás t
zetközi r
állatok s

A ta
mények

letein tö

tenyész

marhát,

2 449 00

1971-be

romfi és

A s

195

egészség

írták al

A

megelő

informá

állateg

Az

KGST

nyújt

Az

ségügy

feldolg

A

az álla

cióra

A

1957-

pek g

közöt

betak

össze

gépvi

fejlő

szágl

állomás felállításáról, amely összehasonlító baromfivizsgálatokat végez. Az állomás Csehszlovákiában működik.

A Mezőgazdasági Állandó Bizottság sokat tett a mesterséges termékenyítés területén való együttműködés kibővítésére. A Szovjetunióban nemzetközi mesterséges termékenyítőállomást hoztak létre, ahol a legjobb apaállatok spermáját tárolják is.

A takarmánybázis megszilárdítása területén elért együttműködési eredmények mellett jelentős vívmányok vannak az állattenyésztés más területein történő együttműködésben is. 1966—1970 között a KGST-országok tenyészállat-szállításai keretében az egyes országok körülbelül 4000 szarvasmarhát, több mint 1500 sertést, több mint 23 000 juhot, 250 lovat és 2 449 000 baromfit és tenyésztőjást szállítottak egymásnak. Azóta, csupán 1971-ben 2113 szarvasmarha, 1483 sertés, 5387 juh, 44 ló és 2 316 500 baromfi és tenyésztőjás kölesönös szállítását bonyolították le.

A sperma kölesönös cseréje szintén jelentősen növekedett.

1958 óta Állategészségügyi Állandó Munkacsoport is működik. Az állategészségügyi együttműködésről szóló egyezményt a KGST-országok és Korea írták alá és az együttműködés 1960-ban kezdődött.

A KGST-országok nagy figyelmet szentelnek a száj- és körömfájás megelőzésének. A 14 legveszélyesebb fertőző betegséggel kapcsolatos havi információcseréről egyezményt írtak alá. A szérumok és vakcinák és más állategészségügyi termékek termelésére vonatkozó terveket koordinálják.

Az állatgyógyászati termékek összehasonlító vizsgálata alapján a KGST-országok Mongólia számára széles körű segítséget és támogatást nyújtottak.

Az állategészségügyi szakértők ajánlásokat dolgoztak ki az állategészségügyi helyzet megjavítására a modern ipari állattenyésztésben, az állatok feldolgozásában, az állati termékek és a sperma szállításában, tárolásában.

A Mezőgazdasági Állandó Bizottság egyezménytervezetet dolgozott ki az állatgyógyászati termékek előállításában történő sokoldalú specializációra és kooperációra.

A KGST-ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE A MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS GÉPESÍTÉSÉBEN

A Mezőgazdasági Gépesítési és Villamosítási Állandó Munkacsoport 1957-ben tartotta első ülését. A traktorok és más főbb mezőgazdasági gépek gyártását 1956-ban szakosították és osztották fel a KGST-országok között. Ez a munkacsoport 1958-ban kidolgozta a növénytermelés és a betakarítás első nemzetközi géprendszerének tervezetét. A nemzetközi összehasonlító gépvizsgálat 1959-ben kezdődött.

A nemzetközi géprendszer létrehozása és a nemzetközi összehasonlító gépvizsgálatok elősegítették a KGST-országok mezőgazdasága technikai fejlődésének meggyorsulását. A nemzetközi géprendszer alapján számos országban kidolgozták a nemzeti géprendszereket is.

1964-ben új nemzetközi géprendszert dolgoztak ki a mezőgazdasági termelés és az erdészet komplex gépesítésére.

A Komplex Programnak megfelelően az állandó munkacsoport kidolgozta a harmadik nemzetközi géprendszer tervezetét a mezőgazdasági ipari módszerével kapcsolatban. Ez hosszú távú tervezet.

Megemlítendő, hogy az első géprendszer 1103 traktor- és más mezőgazdasági géptípust foglalt magába, a második géprendszer 1113 típust és a jelenlegi hosszú távú rendszer a traktorok és más mezőgazdasági gépek 1752 típusára terjed ki. Egyezményt írtak alá a mezőgazdasági gépek és traktorok gyártásában történő sokoldalú specializációról és kooperációról, valamint ezeknek a gépeknek a kölcsönös szállításáról is. Ez az egyezmény 9 traktortípust, az alapvető mezőgazdasági gépek 61 típusát és 1 komplex technológiai vonalat foglal magában.

A gépesítés területén történő együttműködés hatékonysága jól jellemezhető például a mezőgazdasági traktorpark dinamikus növekedésével (1000 db az év végén)².

	Traktorállomány 1000 db-ban az			
	1950.	1960.	1970.	1972.
		évben		
Bulgária	6,6	25,8	53,6	55,3
Magyarország	13,4	41,0	68,9	66,0
NDK	...	71,0	149	146
Mongólia	0,1	1,7	5,5	6,3
Lengyelország	28,4	62,8	225	279
Románia	13,7	44,2	107	116
Szovjetunió	595	1122	1978	2118
Csehszlovákia	25,8	75	136	139

A KGST-ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE A MŰTRÁGYÁZÁSBAN

A KGST-országok műtrágyagyártásban való szervezett együttműködése a KGST tevékenységének első éveitől kezdve folyamatban van. 1964-ben a Mezőgazdasági Állandó Bizottság keretein belül Műtrágyázási Állandó Munkacsoportot állítottak fel. Feladatai — többek között — a műtrágyázásban elért legújabb tudományos és műszaki eredmények elemzése volt abból a célból, hogy a KGST-országok számára megfelelő modern műtrágyázási technológiát ajánljanak.

A Műtrágyázási Állandó Munkacsoportnak állandó hatékony kapcsolata van a Vegyipari Állandó Bizottság keretein belül működő műtrágyázási munkacsoporttal.

A talaj rendszeres agrokémiai vizsgálata és a műtrágyaszükséglet, valamint az új kombinált műtrágyák meghatározása területén értékes munkát végeztek.

A KGST-országok azt tervezik, hogy a hatóanyagok növekvő arányát termelik kombinált műtrágyák formájában. Nagy figyelmet szentelnek az öntözéses viszonyok közötti műtrágyázás problémájának.

² Forrás: Nemzetközi Mezőgazdasági Szemle, 1974/1.

gazdaság

ort kidol

aság ipar

nás mező

típust és

ági gépek

gépek és

erációról

gyezmény

komplex

jól jelle

kedésével

1972.

55,3

66,0

46

6,3

79

16

18

39

ttműkö

an van

gyázási

— a mű

elemző

modern

psolata

gyázási

glet, va

es mun

arányát

lnak az

A műtrágyák tárolásával, szállításával és talajba juttatásával kapcsolatos optimalizáló modellek kidolgozása a legutóbbi években indult meg. A KGST-országoknak a műtrágyázásban és a műtrágyatermelésben való együttműködése jelentősen elősegítette az utóbbi évtizedben a műtrágyák összes felhasználását (1000 tonna hatóanyagban)³:

	A felhasznált összes műtrágya-hatóanyag, 1000 tonnában az			
	1950.	1960.	1970. évben	1972.
Bulgária	6,2	157	639	646
Magyarország	35,2	168	837	1 017
NDK	678	951	1 535	1 618
Mongólia	.	.	1,9	3,1
Lengyelország	363	745	2 416	2 887
Románia	6,0	82,1	702	757
Szovjetunió	1261	2624	10 368	12 530
Csehszlovákia	262	510	1 227	1 397

A KGST-ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE A TUDOMÁNYOS KUTATÁSBAN

A mezőgazdaság és az erdészet területén folyó tudományos kutatást koordináló állandó munkacsoport tevékenysége kiemelkedő fontosságú. A természet- és műszaki tudományok kutatási eredményei az utóbbi 15–20 évben átalakították a mezőgazdasági termelés technikai bázisát. Jelenleg az együttműködő országok 128 kutatóintézetének részvételével 18 kutatási probléma 49 témáját dolgozzák ki.

A nemzetközi kutatás többek között kiterjed a növénytermelésre, az állattenyésztésre, a gépesítésre, a műtrágyázásra, az öntözésre és a talajjavításra, a környezetvédelemre stb.

A KGST-országok tudományos együttműködése természetesen átfogja a társadalomtudományokat is, elsősorban az agrárgazdaságtant. A közgazdasági kutatás fő területei a következők:

— a KGST-országok mezőgazdasági termékeinek keresletére, termelésére és cseréjére, valamint a mezőgazdasági termelés anyagi-műszaki bázisára vonatkozó előrejelzések;

— a mezőgazdasági termelés fő ágazataira vonatkozó ötéves és távlati tervek koordinációja;

— a mezőgazdasági termelés és más kapcsolódó iparágak termelésének együttes tervezése;

— az irányítási és tervezési rendszer tökéletesítése.

A KGST-országok mezőgazdaságának munkatermelékenységével kapcsolatos közös kutatás alapvető fontosságú. A koordinált nemzetközi kutatás másik fontos területe a mezőgazdasági termékek önköltségének össze-

³ Forrás: Nemzetközi Mezőgazdasági Szemle, 1974/1.

hasonlító vizsgálata. A mezőgazdasági beruházások gazdasági hatékonyságával kapcsolatos kutatás az utóbbi években szintén erősödött, különösen a termelés ipari módszereivel, a horizontális és a vertikális integrációval összefüggésben.

A KOMPLEX PROGRAM MEZŐGAZDASÁGI FELADATAI

A szocialista integrációnak az a célja, hogy az összes KGST-országban gyors gazdasági, tudományos és műszaki fejlődést érjenek el, valamint megvédjék a lakosság anyagi és kulturális színvonalát a gazdaságban végrehajtott mélyreható strukturális változások révén, amelyek a tudományos és technikai haladás objektív követelményeivel összhangban vannak. Az egyik cél, hogy ésszerűsítsük a KGST-országok egyesített gazdasági potenciáljának a felhasználását, elősegítsük a termelés koncentrációját és specializációját, intenzívebbé tegyünk a tudományos és műszaki együttműködést és kiegyenlítsük az országok gazdasági fejlettségi szintjét.

A Komplex Program *mezőgazdasági feladatai* szintén ezeken a célkitűzéseken alapulnak. 11. fejezete foglalkozik a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén folyó együttműködés fejlesztésének fő irányjaival és feladataival.

A mezőgazdasági feladatok általános alapját az a szükségszerűség képezi, hogy intenzifikálni kell a mezőgazdasági termelést, be kell vezetni a tudományos és technikai vívmányokat, növelni kell a mezőgazdasági termelés hatékonyságát és a munkatermelékenységet.

A KGST-országok a Komplex Programban foglalt célok elérésére számos fontos intézkedést határoztak el a mezőgazdaság területén.

A kiválasztott mezőgazdasági termékfajtákban az 1985-ig jelentkező szükségletekre, a termékfajták előállítására és értékesítésére, valamint az anyagi-műszaki bázis fejlesztésére *prognózisokat* dolgoznak ki, és ezek alapján koordinálják a *távlati terveket* az egyeztetett termékekben és mezőgazdasági ágazatokban; kiszélesítik az érdekelt országok együttműködését a mezőgazdasági termelésben megvalósítandó szakosításban és kooperációban.

A KGST-országok termelésének és exportjának árakkal és más közgazdasági eszközök segítségével történő ösztönzése érdekében a legfontosabb tudományos problémákat együttesen dolgozzák ki.

Az együttműködési formákat és módszereket tökéletesítik a növénytermelésben és az állattenyésztés további intenzifikálásában.

Komoly feladatokat jelent a traktor- és a mezőgazdasáigép-igények kielégítése az együttműködés elmélyítése alapján, a távlati nemzetközi géprendszer kidolgozása és a technológia kihasználásának hatékonyságát növelő együttműködés fejlesztése.

Elmélyül az együttműködés a műtrágyák, a biológiai növényvédő szerek és egyéb vegyszerek iránti szükségletek kielégítésében, ezek felhasználásában, a mezőgazdaság kemizálásának, a kemizálás szervezeti formáinak a tökéletesítésében.

Kibővül az állattenyésztési együttműködés Mongóliával.

Ezek és a többi — itt terjedelem hiányában nem részletezett — intézkedések a sikeres megvalósítás különböző szakaszaiban vannak. Közülük jó néhányat már végrehajtottak, miként ezt a KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottságának legutóbbi ülésein megállapították.

СЭВ-у 25 лет. По случаю этого юбилея статья дает обзор о сотрудничестве стран-членов СЭВ в области сельского хозяйства. Автор описывает формы разделения труда и результаты в области селекции и семеноводства, защиты растений, животноводства и зоогигиены и их действие на сельское хозяйство отдельных стран.

Vor 25 Jahren wurde der Rat für Gegenseitige Wirtschaftshilfe ins Leben gerufen. Anlässlich dieses Jubiläums wurde vom Verfasser eine Übersicht der Zusammenarbeit in den landwirtschaftlichen Zweigen der RGW-Staaten gegeben. In der Behandlung wurden die auf den Gebieten der Pflanzenzucht, Saatgutherstellung, Pflanzenschutz, Tierzucht, Veterinärwesen, in den Formen der Arbeitsteilung erreichten Erfolge und deren Einwirkung auf die Landwirtschaft der einzelnen Mitgliedsstaaten, der Reihe nach ausführlich bekanntgegeben.

The COMECON arrived to its quarter of century existence. At the occasion of this Jubilee, the paper presents an outline of agricultural co-operation among the member countries of the COMECON. The diverse types of labour division established in the sphere of plant improvement, seed growing, plant protection, livestock breeding and veterinary hygiene as well as the results achieved and impacts exerted upon the agriculture of the member countries are successively described.

Csete László — Szabó
Ferenc — Tóth Bertalan:

A tervszerű szabályozás élelmiszergazdasági tapasztalatai

A szerzők a mezőgazdaságban 1967—1972 között végbement, közérdeklődésre számot tartó változásokat foglalják össze ebben a kötetben. Újszerű a könyv szemlélete: az élelmiszergazdaság egészére vonatkoztatva értékeli a gazdasági irányítás új rendszerének bevezetése utáni időszakot mégpedig úgy, hogy egyúttal bemutatja a vertikális integráció kezdeti eredményeit is.

A könyv első része az élelmiszergazdaság tervgazdálkodását vizsgálja. Elemzi a termelés, az erőforrások, a szabályozók tervezésének sajátosságait, a célok teljesülését, elsősorban az értékmutatókra és a mennyiségi adatokra támaszkodva. Összefoglalják a szerzők az időszak tanulságait, a jellegzetes tendenciákat, a továbbfejlődés legfontosabb feltételeit, problémáit; állást foglalnak az egész élelmiszergazdaságra egységes szabályozórendszer alkalmazása mellett.

A második rész nagy tényanyag alapján mutatja be az 1968 óta életbe lépett pénzügyi intézkedések hatásait a mezőgazdaság legnagyobb szektorának, a termelőszövetkezeteknek a példáján. Ismerteti az 1968 utáni jövedelemszabályozással kapcsolatos intézkedéseket,

részletesen foglalkozik a szarvasmarha tenyésztést, a zöldség- és cukorrépa termelést elősegítő határozatokkal, tárgyalja a bruttó jövedelmek képződését és felhasználásának összefüggéseit.

Az élelmiszergazdaságban dolgozó vezető szakemberek olyan művet kapnak kézhez, amely reálisan összegezi a szabályozórendszer 1967—1972 közötti változásainak az élelmiszergazdaságra gyakorolt hatását, s amely nemcsak a múlt tendenciáival, hanem a fejlődés várható irányával is megismerkedhetnek. (Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó)

Győry Lajosné—
Tiszolczy György:

Az ÁFÉSZ-ek mezőgazdasági szakcsoportjainak gazdasági tevékenysége, jogi helyzete és közgazdasági feltételrendszere

(A SZÖVOSZ-szal közös gondozásban)

Népszerű formában ismerteti az ÁFÉSZ-ek keretében működő mezőgazdasági szakcsoportok szervezetét, valamint a gazdasági tevékenységükkel kapcsolatos fontosabb kérdéseket. Elemzi a szakcsoportok munkájának népgazdasági jelentőségét. (Mezőgazdasági Kiadó)

AZ A

A Sz
módszerei
közódása,
jektív fol
kooperáci
ran pedig
az agrár-i
A me
szükséges
leninizmu
ványban
nek egyes
előmozdít

A t
mezőgazd
alapvető
nak az eg
Rámutat
áttérést
(a kézm
lommal
alapján
A t
dése min
ciót. A
meg a f
útját áll
teljesíti
kenek s

Ma